

Nr 370

Av fru Skantz m. fl., om samhällets stöd vid bosättning.

(Lika lydande med motion nr 286 i Första kammaren)

Enligt nu gällande bestämmelser kan trolovade eller äkta makar, ogift moder eller ogift fader med minderårigt barn i sin vård under vissa förutsättningar erhålla lån med fast ränta av riksbanken från statens bosättningslånefond. Drygt 10 000 sådana lån medgavs under budgetåret 1965/66. Mer än 20 procent av ansökningarna avlogs. Motiveringen för avslag var vanligen att de sökande hade för höga inkomster för att kunna hänföras till kategorien »mindre bemedlade» som termen fortfarande lyder och för vilka lånen ursprungligen är avsedda.

På vissa villkor och efter strikt affärsmässig prövning kan lån till insatslägenhet ges från riksbankens avbetalningsfond. Här krävs i huvudsak borgen som säkerhet. Dessa lån löper med rörlig, av riksbanken bestämd ränta. Lånesumman får högst uppgå till 15 000 kr., i särskilda undantagsfall dock högst 20 000 kr. Det torde vara utomordentligt svårt för »mindre bemedlade» att erhålla sådana lån.

Det är enligt vår mening nu nödvändigt ompröva den samhälleliga hjälpen i samband med bosättning. Bilden är i dag en helt annan än den var då normerna för bosättningslånen fastslogs. Ungdomen av i dag har lägre äktenskapsålder och längre studietid än tidigare generationer. Många kommer också i regel snart upp till relativt höga inkomster, som med nuvarande bestämmelser utesluter dem från möjligheterna till statligt bosättningslån.

Samtidigt kommer det förändrade läget på bostadsmarknaden in i bilden. I en hel del kommuner ute i landet byggs nu nästan enbart insatslägenheter, för vilka insatserna oftast uppgår till 7 000 kr. eller mer. För de ungdomar som ämnar bilda familj är därför ofta lägenhetsanskaffningen ett betydligt större ekonomiskt problem än själva bosättningen. Om de — genom egna besparingar och tillfälle till lån t.ex. från riksbankens avbetalningsfond — skulle kunna skaffa medel till insats i lägenhet har de under studietiden sällan möjlighet att spara ihop kapital även för lägenhetens möbler och övriga inventarier. Reglerna för bosättningslån är nu utformade utan beaktande av denna nya situation med helt ändrad studietid och möjligheter till relativt goda inkomster efter utbildningen, liksom de inte heller tar hänsyn till de förändrade ekonomiska villkoren för en del av bostadsmarknaden. Det är därför enligt vår mening nödvändigt med en

omprövning av den samhällliga hjälpen i samband med bosättning.

Bosättningslånen är maximerade till 5 000 kr. De ortsombud som har att yttra sig över ansökningar om statliga bosättningslån har att enligt av riksbanken utfärdade instruktioner företaga noggranna undersökningar av de sökandes ekonomiska och personliga förhållanden. Men de har i regel mycket små möjligheter att ge direkt vägledning och upplysning om förmanliga inköp, kvalitetsbedömning osv.

Det ökade varuutbytet, de stora variationerna på pris och kvalitet, och alla de nya och ganska oprövade material som förekommer på möbel- och textilområdet, måste mötas med ökad konsumentupplysning just i det ögonblick den unga familjen planerar sin bosättning. Därför borde man enligt vår mening överväga om inte bosättnings- och hemkonsulenterna skulle kunna överta den uppgift som ortsombuden nu har med bosättningslånen.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om att frågan om samhällets hjälp och stöd i samband med bosättning utreds.

Stockholm den 25 januari 1967

Anna-Greta Skantz (s)

Eric Svenning (s)

Iris Ekroth (s)

Börje Nilsson (s)

Hugo Bengtsson (s)

Olle Göransson (s)

Ingvar Svanberg (s)

Villiam Björk (s)
